

Ecologisch werkprotocol gewone dwergvleermuis en huismus

In het kader van de Wet Natuurbescherming

Plangebied: Randwijkse Rijndijk 14, Heteren

Opsteller(s): F.V. van der Lans

Ecologisch werkprotocol gewone dwergvleermuis en huismus

In het kader van de Wet Natuurbescherming

Ondertitel	Plangebied: Randwijkse Rijndijk 14, Heteren
Opsteller(s)	F. V. van der Lans
Datum	13-10-2020
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20200914v01
Aantal pagina's	28
Opdrachtgever	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon	P. Wallenburg
Collegiale toets	F.V. van der Lans
Wijze van citeren	Lans, F.V. van der, 2020. Ecologisch werkprotocol gewone dwergvleermuis en huismus. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Randwijkse Rijndijk 14, Heteren. Rapportkenmerk ER20200914v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2020

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

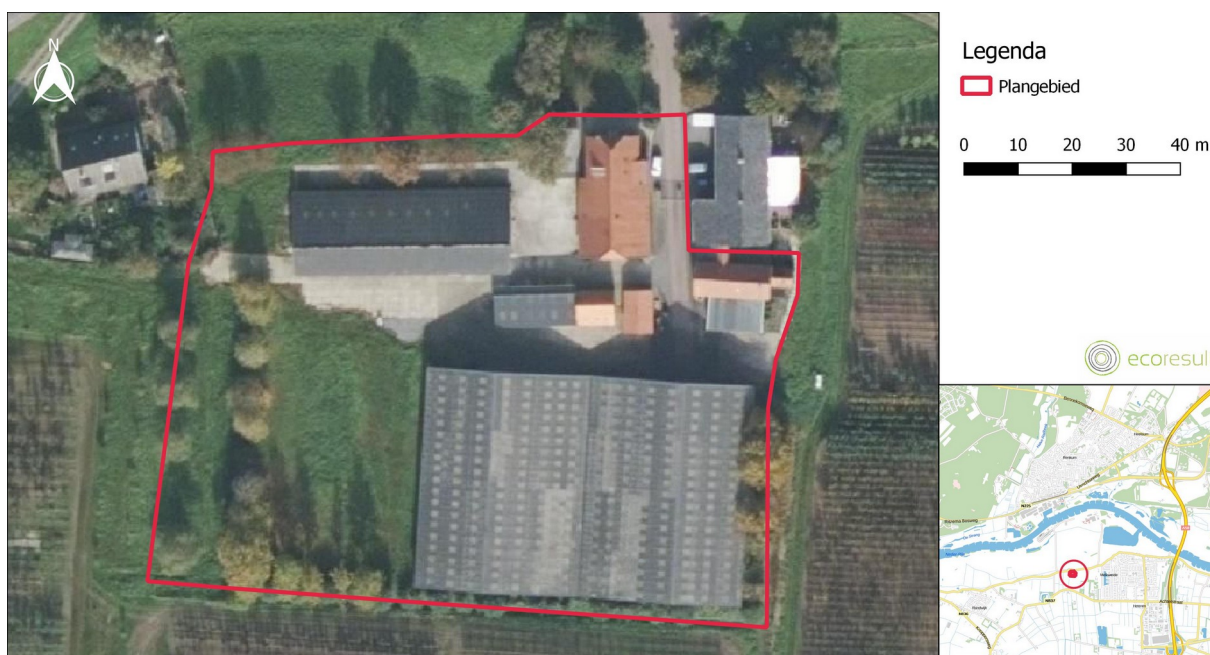
INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doel.....	7
1.3	Leeswijzer.....	7
2	Betrokken ecologisch deskundige.....	9
2.1	Contactgegevens ecologisch deskundige.....	9
2.2	Contactgegevens opdrachtgever.....	10
3	Werkwijze.....	11
4	Activiteiten.....	13
4.1	Voorgenomen werkzaamheden.....	13
4.2	Planning.....	13
5	Maatregelen.....	15
5.1	Algemeen.....	15
5.2	Gewone dwergvleermuis.....	17
5.3	Huismus.....	18
5.4	Algemene vogels en vogels met niet jaarrond beschermde nesten.....	19
6	Borging ecologisch werkprotocol.....	21
6.1	Controle.....	21
6.2	Parafenblad.....	21
7	Conclusies en aanbevelingen.....	23
7.1	Conclusies.....	23
8	Geraadpleegde bronnen.....	25
8.1	Literatuur.....	25
8.2	Internet.....	25
	Bijlage 1: Toelichting Wet natuurbescherming.....	27

1 Inleiding

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult B.V. voorliggend ecologisch werkprotocol opgesteld. Het plangebied waar dit ecologisch werkprotocol betrekking op heeft, betreft de Randwijkse Rijndijk 14, Heteren, gemeente Overbetuwe, provincie Gelderland (zie Afbeelding 1). Dit werkprotocol is opgesteld voor:

- Gewone dwergvleermuis
- Huismus
- Broedplaatsen van vogels met niet-jaarrond beschermde nesten en algemene vogels

Afbeelding 1: Het plangebied is rood omlijnd, voor de regionale ligging zie kaartinzet rechtsboven. Kaartbron: PDOK

1.1 Aanleiding

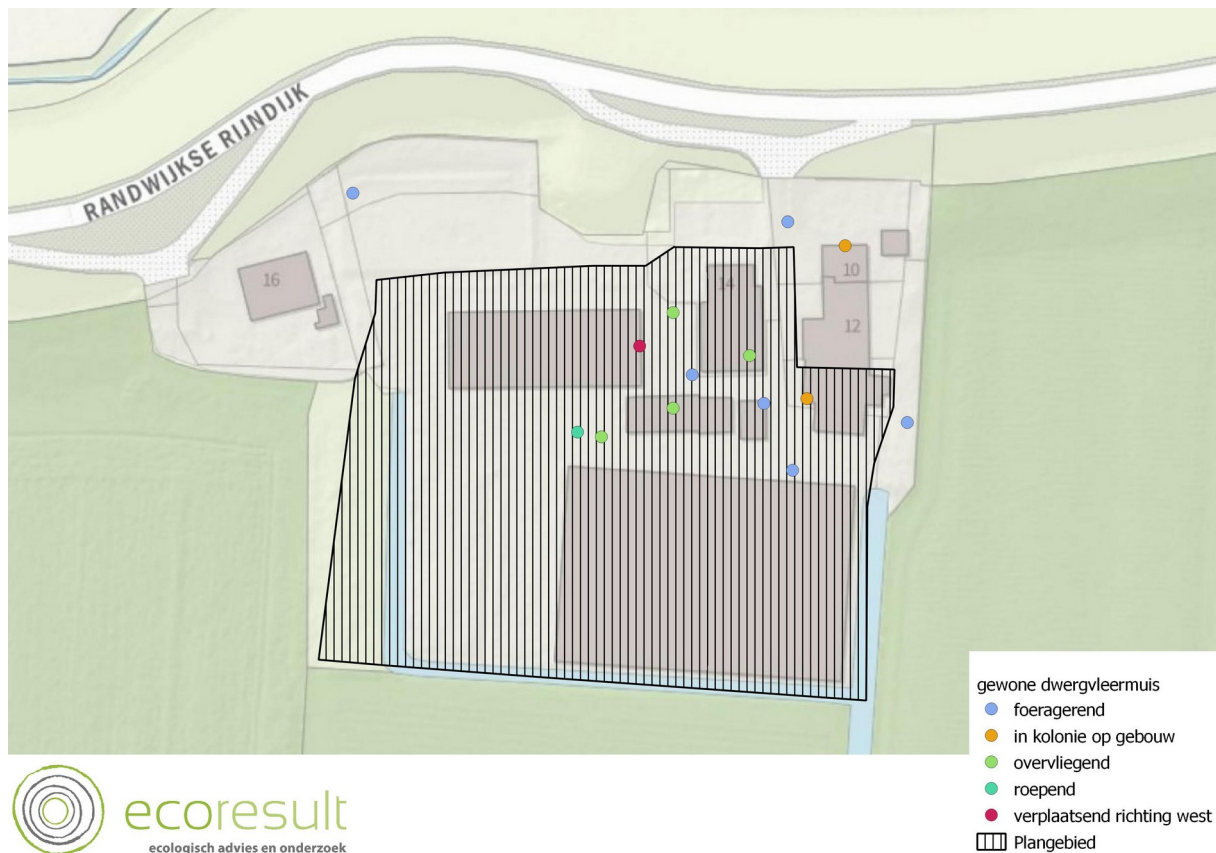
Aanleiding voor het opstellen van dit ecologisch werkprotocol is zijn de voorgenomen sloop en nieuwbouw. Op basis van eerder onderzoek¹ hebben de werkzaamheden schadelijke effecten op in het plangebied aanwezige zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en nestplaats van de huismus. De Wet natuurbescherming kan hierdoor worden overtreden. Voorliggend ecologisch werkprotocol

¹ Van der Lans, 2019

beschrijft deze maatregelen en maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht waardoor schadelijke effecten op voorhand worden voorkomen of worden verzacht.

Binnen het plangebied is aanwezig (zie afbeelding 2 en Afbeelding 3):

- 1 zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.
- 1 nestplaats van de huismus.
- Broedplaatsen van vogels met niet-jaarrond beschermde nesten en algemene vogels

Afbeelding 2. Waargenomen gewone dwergvleermuizen en gedrag

Afbeelding 5. Huismussen en waargenomen gedrag. Kaartbron: PDOK.

1.2 Doel

Het doel van dit ecologisch werkprotocol is het benoemen van maatregelen die schadelijke effecten op huismus en gewone dwergvleermuis in het kader van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1) voorkomen. De maatregelen zijn benoemd voor:

- Het waarborgen van de functionaliteit.
- Het waarborgen van de gunstige staat van instandhouding.
- Invulling te geven aan de zorgplicht.

1.3 Leeswijzer

In dit ecologisch werkprotocol staat omschreven welke maatregelen getroffen worden om effecten te voorkomen en hoe te handelen wanneer ze onverhoopt toch optreden. Er staat in vermeld:

- In welke periode gewerkt moet worden.
- Welke ingrepen worden gepleegd.

- Welke maatregelen worden genomen en wat daarmee wordt gerealiseerd.
- Wanneer begeleiding door een deskundige noodzakelijk is.
- Wie die deskundige is en wat de deskundige exact gaat doen.

2 Betrokken ecologisch deskundige

Alle medewerkers van Ecoresult B.V. zijn deskundig, zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bedoelt². Ecoresult B.V. biedt ecologisch advies en voert ecologisch onderzoek uit. Sinds 2007 heeft Ecoresult B.V. als ecologisch adviesbureau een kring van opdrachtgevers opgebouwd onder overheden, bedrijven en particulieren. Ecoresult B.V. begeleidt projecten op het gebied van de Wet natuurbescherming (Wnb), (beschermde) planten en dieren en habitatten. Ecoresult B.V. biedt ecologisch advies voor onder meer natuur wet- en regelgeving. Wij adviseren onder andere bij een ruimtelijke ingreep. Ecoresult B.V. voert ecologisch onderzoek uit voor onder andere inrichting, beheer en ruimtelijke ingrepen. Dit flora- en faunaonderzoek is te gebruiken voor bijvoorbeeld de Wet natuurbescherming, nieuwbouw en natuurbeheer.

2.1 *Contactgegevens ecologisch deskundige*

Contactpersonen vanuit Ecoresult B.V. voor dit project zijn;

F.V. (Ferry) van der Lans

06 83 66 10 29

ferryvanderlans@ecoresult.nl

Dhr. L. (Leon) Boon

06 48 61 95 02

leonboon@ecoresult.nl

Overige gegevens:

Ecoresult B.V.

Van Ravensteyn-erf 156

3315 DK Dordrecht

078 75 184 12

info@ecoresult.nl

www.ecoresult.nl

² Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

2.2 *Contactgegevens opdrachtgever*

De contactpersoon voor dit project vanuit Kubiek Ruimtelijke Plannen is:

Projectnaam:	Randwijkse Rijndijk 14, Heteren
Naam aanvrager:	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon aanvrager:	P. Wallenburg
Adres:	Kerkewijk 117
Telefoonnr.:	06 23791505
E-mail:	peter@kubiek.nu

3 Werkwijze

In het voorliggende ecologisch werkprotocol worden maatregelen beschreven die de schadelijke, door de werkzaamheden optredende effecten op huismus en gierwaluw mitigeren. Uitgangspunten van het ecologisch werkprotocol zijn:

- De in 2018 uitgevoerde quickscan ecologie³.
- Uitgevoerd aanvullend ecologisch onderzoek door Ecoresult B.V. in 2019⁴. Tijdens deze bezoeken is de aard van de bebouwing beoordeeld, zijn de aanwezige voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten in kaart gebracht en is onderzocht of het plangebied dienst doet als functioneel leefgebied voor beschermde soorten. Op basis van deze informatie is beoordeeld op welke wijze de geplande werkzaamheden schadelijke effecten kunnen hebben op onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten.
- Het opgestelde activiteitenplan ten behoeve van de ontheffingsaanvraag⁵.
- De op 30 juli 2020 verleende ontheffing. Zaaknummer: 2020-003544.
- De maatregelen (hoofdstuk 5) zijn conform de beschikbare kennisdocument van de huismus en gewone dwergvleermuis⁶. In dit kennisdocument staat ecologische informatie over de betreffende soorten en hun leefomgeving, regels en hun toepassing, onderzoek en mogelijke maatregelen.

3 Van der Neut, 2018

4 Van der Lans, 2019

5 Van der Lans, 2020

6 <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

4 Activiteiten

4.1 *Voorgenomen werkzaamheden*

De agrarische bedrijfslocatie wordt herontwikkeld. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Het plangebied heeft geen bedrijfsfunctie meer en wordt ontwikkeld waarbij de woonboerderij wordt gerenoveerd. De opstallen en schuren worden gesloopt. Hier worden vier nieuwe woningen gebouwd. Bomen in het plangebied blijven behouden, er vinden dus geen kapwerkzaamheden plaats.

4.2 *Planning*

De exacte planning van de voorgenomen ontwikkelingen is (ons) op dit moment nog niet bekend, maar starten niet eerder dan najaar 2020.

5 Maatregelen

5.1 *Algemeen*

- De ontheffing geldt voor de voorgenomen sloop van opstallen en de renovatie van een woonboerderij en nieuwbouw van 4 woningen aan de Randwijkse Rijndijk 14 te Heteren
- De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 01-03-2025.
- De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verbodsbepalingen en belangen waarvoor deze is aangevraagd.
- De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-003544.
- Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren
- De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
- Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-003544.
- Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020- 003544.

- De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en huismuis.
- Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-003544. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
- De ontheffinghouder is er verantwoordelijk voor dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
- Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2020-003544.
- Alle mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd.
- De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
- Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatse stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.

5.2 Gewone dwergvleermuis

5.2.1 Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

5.2.2 Tijdelijke verblijfplaatsen

- Voor zomerverblijfplaatsen zijn, 3 maanden voorafgaand aan het actieve seizoen (dit is de periode april t/m oktober) waarin de werkzaamheden beginnen, per te verwijderen zomerverblijfplaats 4 nieuwe verblijfplaatsen in/aan gebouwen gecreëerd in de vorm van houtbetonnen vleermuiskasten binnen 200 meter van de huidige zomerverblijfplaats, buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. De wintermaanden (november tot en met maart) mogen niet tot deze 3 maanden gewenningsperiode gerekend worden.
- Doordat één zomerverblijfplaats is aangetroffen zijn in totaal 4 vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd. Dit is gerealiseerd door het ophangen van kasten op huisnummer 10 op 1 maart 2020.
- Vleermuiskasten zijn minimaal 4 hoog opgehangen te worden, een vrije aanvliegroute te hebben en zo veel mogelijk vrij te zijn van verstoring. De kasten zijn opgehangen aan een woning op het erf die gehandhaafd blijft.

5.2.3 Maatregelen voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden

- Het te slopen gebouw dient ten minste 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden en als de avondtemperatuur minimaal 10°C is ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in april of binnen de periode 15 augustus tot en met 31 oktober. Indien de werkzaamheden starten in de winter dient ongeschikt gemaakt te worden in de periode 15 augustus tot en met 31 oktober, dus niet al in april. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient binnen de gestelde kaders de geschikte methode en het geschikte moment van ongeschikt maken te bepalen.
 - Dit kan gedaan worden door het dichtzetten van openingen met exclusion flaps. Hierdoor kunnen vleermuizen wel de verblijfplaats verlaten maar niet meer terug in vliegen. De exacte maatregelen voor het ongeschikt maken dienen nader afgestemd te worden.
- Na het ongeschikt maken én voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een deskundig ecooloog een controle uitgevoerd te worden teneinde de effectiviteit van het ongeschikt maken

te beoordelen. Indien het ongeschikt maken niet voldoende is uitgevoerd dienen in samenspraak met een deskundig ecooloog aanvullende maatregelen getroffen te worden.

5.2.4 Permanente verblijfplaatsen

- In de nieuwe situatie dienen voor de verblijfplaatsen tenminste 4 nieuwe permanente verblijfplaatsen te worden gecreëerd. Dit kan worden gerealiseerd door:
 - Het inbouwen van vleermuiskasten zo hoog mogelijk op kopse gevels van de nieuw te bouwen woningen, waarbij een afstand van tenminste 25 meter tussen de verblijfplaatsen aanwezig is.
 - Het toegankelijk maken van het dakvlak.
 - Boeiborden en/of gevelbeplating licht af te laten wijken van de gevel zodat vleermuizen hier tussen kunnen.
 - Gevelbekleding met daaronder ruimten aanbrengen.
 - Voorzieningen in te bouwen onder het dakvlak die via de zijgevels toegankelijk zijn.

5.2.5 Maatregelen na afronding van de werkzaamheden

- De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen minimaal 5 jaar te blijven hangen. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

5.3 *Huismus*

Om negatieve effecten op de huismus te voorkomen dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden.

5.3.1 Tijdelijke verblijfplaatsen

- Er zijn, uiterlijk 3 maanden voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, in de directe omgeving van het plangebied 2 nestkasten voor huismus opgehangen binnen 200 meter (tot maximaal 500 meter) afstand van het plangebied aan gebouwen. De nestkasten zijn onder begeleiding van de ecologisch deskundige verdeeld en geplaatst. Per aangetroffen verblijfplaats zijn twee vervangende verblijfplaatsen met een minimale onderlinge afstand van

tenminste 50 centimeter gerealiseerd. De kasten zijn geclusterd opgehangen in de directe omgeving van functioneel habitat op huisnummer 10 op 27 maart 2020.

- Na afronding van de werkzaamheden zullen de daken van de nieuwe woningen weer geschikt zijn voor huismus. De ruimten onder de nieuwe dakvlakken zullen fungeren als permanente voorziening. De woningen in het plangebied zullen na de werkzaamheden voor huismus beschikbaar zijn waardoor minimaal 2 nieuwe verblijfplaatsen zijn gecreëerd. Derhalve zijn te allen tijde voldoende alternatieven voor de huismus aanwezig.

5.3.2 Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

- Er wordt buiten de periode 1 maart – 15 augustus gewerkt, daardoor hoeven de nestplaatsen niet op voorhand ongeschikt gemaakt te worden.

5.3.3 Permanente verblijfplaatsen

- Na afronding van de werkzaamheden moeten de daken geschikt zijn voor huismus. De ruimte onder het nieuwe dakvlak moet fungeren als permanente voorziening waar de huismus nieuwe nesten kan bouwen. Onder deze daken moet ruimte zijn voor minimaal 4 nesten van huismussen.

5.3.4 Maatregelen na afronding van de werkzaamheden

- De kasten mogen worden na afronding van de werkzaamheden en het aanbrengen van de permanente verblijfplaatsen verwijderd onder begeleiding van de ecologisch deskundige – buiten het broedseizoen – voorafgaand of na het broedseizoen volgend op de werkzaamheden.

5.4 *Algemene vogels en vogels met niet jaarrond beschermde nesten*

Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels en vogels met niet jaarrond beschermde nesten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen nooit worden verstoord) door:

- Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen (1 maart – 15 augustus) worden uitgevoerd dient een deskundig ecooloog bij het werk te worden betrokken en te controleren op aanwezige, in gebruik zijnde nesten. Op aanwijzing van betreffende persoon dient het werk te worden uitgevoerd teneinde in gebruik zijnde nesten van vogels niet te verstoren. Voorafgaand

van de werkzaamheden dienen eventuele aanwezige nesten verwijderd te worden en wordt kort (maximaal 1 week) voor aanvang van de werkzaamheden door een ecooloog gecontroleerd of er aanwezige nesten gebruikt worden. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd of uitgesteld op aanwijzingen van de ecooloog.

- Eventuele kap van beplanting vindt plaats buiten de broedperiode van de aanwezige soorten (die globaal loopt van 1 maart tot 15 augustus).

Een ontheffing zal voor het verstoren en/of vernietigen van bezette nesten niet worden verleend. LET OP: Verplaatsen of verwijderen van bewoonde nesten is verboden. Verwijderen van eieren is eveneens verboden. Bij een eventuele vestiging van een broedvogel op de werklocatie zal het nest worden gemarkeerd en een speciale beschermingszone ingesteld worden. Afhankelijk van de locatie wordt fasering toegepast in de uitvoering of wordt ter plekke een andere werktechniek toegepast om

6 Borging ecologisch werkprotocol

6.1 *Controle*

Bij start van het project dient een startoverleg of een toolbox-meeting te worden uitgevoerd, waarbij het ecologisch werkprotocol aan de orde komt. Het is van belang dat overtuigend kan worden aangetoond dat er gewerkt wordt volgens het protocol en dat alle voorzorgsmaatregelen zijn genomen. De volgende documenten dienen daarom beschikbaar te zijn op de werklocatie:

- De rapportage van de quickscan, waaruit blijkt dat onderzoek is gepleegd naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten. Zie hiervoor paragraaf 8.1.
- Een kaart met de verspreiding van de beschermde soorten over het plangebied. Zie hiervoor paragraaf 8.1.
- Een exemplaar van het ecologisch werkprotocol.
- Een ondertekend bewijs van de deelname aan het startoverleg van het project en/of een toolbox meeting over het protocol.
- Verslaglegging per uitgevoerde ecologische werkbegeleiding in notitievorm.

NB: In het geval van controles adviseren wij altijd te vragen naar de legitimatie van de controleur en diens gegevens te noteren.

6.2 *Parafenblad*

Door het invullen van dit parafenblad onderschrijven de uitvoerende partijen, in samenspraak met de betrokken ecologisch deskundige en initiatiefnemer, dat de voorgenomen werkzaamheden plaats hebben gevonden op een ecologisch verantwoorde wijze conform beschreven in dit ecologisch werkprotocol. Dit parafenblad dient bij voorkeur tijdens de startbijeenkomst te worden ingevuld. De startbijeenkomst kan ook 's ochtends voor aanvang van de werkzaamheden in het veld plaatshebben.

6.2.1 Gemachtigde (hoofd) aannemer / werknemer

Datum:

Naam:

Functie:

Handtekening:

6.2.2 Ecologisch deskundige

Datum:

Naam:

Functie:

Handtekening:

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 *Conclusies*

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult B.V. voorliggend ecologisch werkprotocol opgesteld. Het plangebied waar dit ecologisch werkprotocol betrekking op heeft, betreft de Randwijkse Rijndijk 14 (zie Afbeelding 1). Dit werkprotocol is opgesteld voor:

- 1 zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.
- 1 nestplaats van de huismus.
- Broedplaatsen van vogels met niet-jaarrond beschermde nesten en algemene vogels

Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd.

De maatregelen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

- Neut, M.J.A. van der, 2018. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Randwijkse Rijndijk 14, Heteren. Rapportkenmerk ER20181203v01. Ecoresult B.V., Dordrecht. .
- Lans, F.V. van der, 2019. Aanvullend onderzoek vleermuizen en huismus. In het kader van de Wet natuurbescherming Plangebied: Randwijkse Rijndijk 14, Heteren. Kenmerk ER20191122v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.
- Lans, F.V. van der, 2020. Activiteitenplan gewone dwergvleermuis en huismus. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Randwijkse Rijndijk 14, Heteren. Kenmerk ER20200310v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.
- De op 30 juli 2020 verleende ontheffing. Zaaknummer: 2020-003544.

8.2 *Internet*

Kennisdocumenten soorten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Bijlage 1: Toelichting Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet⁷. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden; per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

- Bescherming van gebieden:

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

- Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen⁸.

⁷ www.rvo.nl

⁸ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernietigen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernietigen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernietigen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernietigen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernietigen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernietigen.

Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

- Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod.